

[Wihjelm.]

det er tilsløring af de interesse modsætninger, som faktisk findes i samfundet, og det er derfor en demobilisering i klassekampen.

Men kigger vi nærmere på den, viser det sig jo også, at den bygger på den fantastiske idé, at krisen skulle skyldes et for højt omkostningsniveau — og dér mener man jo i realiteten lønningerne — og tilsidesætter derved den kendsgerning, at det er noget, der foregår i øjeblikket i samtlige de kapitalistiske lande på én gang, og at de indkomstpolitiske løsninger, som man tilstræber i samtlige vestlige kapitalistiske lande på én gang nu, i virkeligheden tilstræber det samme, nemlig at smøre de nationale problemer over på handelspartnerne, altså de andre lande, og at den solidaritet, som hr. Hilmar Baunsgaard appellerede til de beskæftigede lønarbejdere her i landet skulle udvise over for de arbejdsløse, jo i virkeligheden er det samme som at appellere til skruerbrækkeri over for lønarbejderne i de andre lande.

Vi er imod det, man her kalder indkomstpolitik. Vi mener også, det er en fuldstændig forkert beskrivelse af krisen, der ligger bag. Krisen er international, og den er ikke begrundet i for højt lønomkostningsniveau, det er ikke et enkelt land, der her er tale om. Krisen består i, at man f. eks. i dette land med dette økonomiske system forbyder i titusindvis af mennesker at være med til at skabe værdier ved deres arbejde, og ikke ved, at lønniveauet er for højt.

Lembourn (UP):

Hvis en debat som denne skal være meningsfuld, må den bygge på en jordforbindelse til de samfundsøkonomiske kendsgerninger, vi lever med i øjeblikket. Den må efter min opfattelse på en eller anden måde give en retningslinje for, om de forhandlinger, der foregår, skal stoppes, sådan som fremskridtspartiet med sin dagsorden ønsker det, eller om de, der forsøger at skabe et forlig, skal have en opfordring til at fortsætte, og endelig bør der for det tredje fra dem, der deltager i debatten, gives nogle antydninger i det mindste af de hovedretningslinjer, man gerne ser indgå i et sådant forlig.

De økonomiske kendsgerninger, vi står over for, er, at konjunkturudviklingen i

udlandet ikke er alt for opmuntrende; opgangen er der, men den er svag. Det er oplagt, at hovedlandene lægger mere vægt på inflationsbekæmpelse end på at fremme beskæftigelsen, og den politik giver ikke stor ekspansion og vil ikke gøre det nemmere for den danske eksport i fremtiden.

Vi har i 1964-1974-perioden haft en lønstigning på 20 pct. højere end det vesteuropæiske gennemsnit, og det kan enhver se ikke kan fortsætte. Vi må erkende, at de gode gamle keyneske teorier desværre ikke virker helt, som de gjorde engang, snarere modsat. Den finanspolitiske ekspansion, som engang var rigtig, når man var i en nedgangsperiode, fremkalder forventning om yderligere inflation og virker derfor depressiv, altså egentlig modsat det, man havde tænkt sig. Der er heller ikke stor tillid til, at penge- og finanspolitikken kan rette op på for store indkomststigninger. Der er en lav kapacitetsudnyttelse — det skærper konkurrencen for den danske eksport — og vi nærmer os en situation for mange virksomheder, hvor yderligere reallønsstigning gør nyinvesteringer urentable. Vi må vist desværre også se i øjnene, at vi risikerer et fald i bytteforholdet i 1976, også selv om fødevarepriserne stiger — vi kan ikke vide det endeligt, men noget kan tyde på det — og vi står over for et betalingsbalanceunderskud på ca. 7 mia. kr. i 1976. Det svækker vores kreditværdighed, og det kan føre til højere rente, som yderligere kræver valuta.

Vi er altså kommet i en situation, der minder om alle andre i-landes, en situation, hvor vi på den ene side har et ønske om at øge beskæftigelsen, men det koster valuta, på den anden side har et ønske om at begrænse valutatabet, og det koster yderligere ledighed. Det er denne samfundsøkonomiske modbalance, eller hvad man nu skal kalde den, som vi skal prøve at komme ud af. Jeg er derfor ganske enig med hr. Erling Olsen, når han siger, at det kræver både god vilje og gode nerver. De gode nerver kan man jo ikke love på forhånd, for de viser sig først, når situationen er der, men den gode vilje kan man jo godt love.

Den gode vilje må bestå i — og det tror jeg de fleste af ordførerne er enige i — at der må en eller anden form for indkomstpolitik til, men det er just her, den gode vilje skal vise sig, for den er svær. Indkomstpolitik